

Besluit van Gedeputeerde Staten van Utrecht

ONDERWERP	DB Ontheffing Soortenbescherming	TEAM	Vergunningverlening Natuur en Landschap
DATUM	24 november 2022	VAN	Servicebureau
ZAAKNUMMER	Z2022-00000090	TELEFOON	030 258 91 11
BRIEFNUMMER	D2022-00003779	E-MAIL	servicebureau@provincie-utrecht.nl
UW REFERENTIE	-		
ONTVANGSTSDATUM	13 juli 2022		
BIJLAGE	1: Voorschriften bij de ontheffing 2: Voorgeschreven maatregelen 3: Locatie plangebied 4: Locatie aangetroffen verblijfplaatsen gewone dwergvleermuis		

Natuurkompas heeft namens de gemeente Rhenen een aanvraag ingediend voor een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming voor het onderdeel soortenbescherming. De aanvraag heeft betrekking op activiteiten op de locatie Rijksstraatweg 164 in Elst en heeft zaaknummer Z2022-00000090.

1. Besluit

We hebben op basis van de Wet natuurbescherming en het Beleidskader Wet natuurbescherming provincie Utrecht 2017 besloten:

- Ontheffing te verlenen van de verbodsbepalingen die genoemd zijn in artikel 3.5, eerste lid (opzettelijk dieren doden of vangen), tweede lid (dieren opzettelijk verstoren) en vierde lid (beschadigen en/of vernielen voortplantings- of rustplaatsen van dieren) van de Wet natuurbescherming, voor zover dit betreft het opzettelijk doden, opzettelijk verstoren en het beschadigen en/of vernielen van voortplantings- of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis.
- Ontheffing te verlenen van de verbodsbepalingen die genoemd zijn in artikel 3.10, eerste lid, aanhef en onder a en b van de Wet natuurbescherming voor zover dit betreft het opzettelijk doden of vangen en het opzettelijk beschadigen en/of vernielen van voortplantings- of rustplaatsen van de steenmarter.

We verlenen de ontheffing voor de periode van 1 augustus 2023 tot en met 1 augustus 2028.

Aan deze ontheffing van de Wet natuurbescherming hebben we voorschriften en mitigerende en/of compenserende maatregelen verbonden. Deze voorschriften (bijlage 1) en voorgeschreven maatregelen (bijlage 2) moeten samen nageleefd worden en maken integraal deel uit van deze ontheffing.

Hieronder kunt u lezen waarom we dit besluit genomen hebben.

2. Motivering van het besluit

2.1 Omschrijving van de aanvraag

De aanvraag heeft betrekking op de locatie Rijksweg 164 in Elst. Op het perceel zijn momenteel drie gebouwen aanwezig: een oude brandweerpost, een oud dorps huis en een lokaal van een postduivenvereniging. Deze bouwwerken zijn al enige tijd leegstaand. De beoogde werkzaamheden betreffen de gedeeltelijke sloop van de aanwezige gebouwen, waarbij panden met monumentale status worden gespaard, ten behoeve van de nieuwbouw van woningen. De locatie van het plangebied is opgenomen in bijlage 3.

U vraagt ontheffing van de verbodsbepalingen genoemd in de artikelen 3.5, eerste, tweede en vierde lid van de Wet natuurbescherming voor wat betreft de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) en 3.10, eerste lid, aanhef en onder a en b van de Wet natuurbescherming voor wat betreft de steenmarter (*Martes foina*), voor de periode van 1 augustus 2023 tot en met 1 augustus 2028.

2.2 Gevolgde procedure

We hebben de aanvraag behandeld volgens hoofdstuk 5 van de Wet natuurbescherming en afdeling 4.1.1 van de Algemene wet bestuursrecht.

2.3 Toetsingskader

De gewone dwergvleermuis is beschermd op grond van artikel 3.5 en de steenmarter is beschermd op grond van artikel 3.10 van de Wet natuurbescherming.

2.4 Toetsing ontheffingsvoorwaarden

We kunnen de ontheffing voor de Wet natuurbescherming alleen verlenen als voldaan is aan elk van de volgende voorwaarden:

- er bestaat geen andere bevredigende oplossing (alternatievenafweging);
- er is een geldig wettelijk belang (belangenafweging);
- er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de gewone dwergvleermuis en steenmarter in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Hieronder leest u de toetsing en conclusies op deze voorwaarden.

a) Alternatievenafweging

Omschrijving van de alternatieven

U heeft onderzocht of er redelijke alternatieven zijn voor de ruimtelijke ingreep. U geeft hierover het volgende aan:

Alternatief voor locatie

"Het project is locatiespecifiek. Het betreft de sloop van bestaande bebouwing en nieuwbouw van woningen in hetzelfde gebied. Het huidige pand is niet geschikt voor bewoning. Om deze reden zijn geen alternatieven qua locatie overwogen."

Alternatief voor inrichting

"De voorgenomen plannen voorzien in de plaatsing van acht permanente alternatieve verblijfplaatsen voor de gewone dwergvleermuis en twee takkenhopen voor de steenmarter op gunstige locaties (deels buiten het plangebied). De exacte herinrichting van het plangebied is op moment van schrijven nog niet bekend. Gezien het feit dat er echter tien tot vijftien woningen gerealiseerd worden, zal het plangebied

in de toekomst minder geschikt raken voor de steenmarter (als gevolg van verstoring en ontbreken van mogelijke verblijfplaatsen).

Bovendien leidt niets doen op termijn ook tot verlies van de verblijfplaatsen. Het pand verkeert in slechte conditie en er is sprake van inwatering. De houten dakconstructie zal het op termijn begeven, waarmee naar alle waarschijnlijkheid de verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis en mogelijk ook de steenmarter verloren gaan. Behoud van de bestaande situatie is dan ook onmogelijk door de slechte staat waarin de bebouwing verkeert. Daarnaast is het ook onwenselijk in het belang van de openbare veiligheid."

Alternatief voor werkwijze en planning

"Een alternatieve werkwijze is niet mogelijk. Bij groot onderhoud of renovatie gaan de bestaande verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis en de steenmarter ook verloren. Tijdens de uitvoeringsfase worden alle mogelijke mitigerende maatregelen getroffen om effecten op beschermde soorten te voorkomen of te verminderen. Zo wordt er rekening gehouden met de kwetsbare periode van de aanwezige soorten en worden maatregelen getroffen om effecten tijdens de werkzaamheden te voorkomen. Er zijn geen alternatieve werkwijzen of planningen denkbaar die een minder verstorend effect op (één van) beide soorten hebben."

Conclusie alternatievenafweging

Hiermee heeft u aangegeven dat er geen redelijke alternatieven zijn waarbij er een minder negatief effect op de beschermde soorten optreedt. Uit de hierboven beschreven alternatievenafweging blijkt dat herbestemming van de huidige bebouwing zonder sloop, zowel als het ongeroerd laten van het plangebied, evengoed zal leiden tot het verlies van de aanwezige verblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis en steenmarter. Tevens wordt er rekening gehouden met de kwetsbare perioden van de aanwezige beschermde soorten om wezenlijke verstoring zoveel mogelijk te voorkomen. De alternatievenafweging is voldoende onderbouwd. Er wordt voldaan aan deze voorwaarde voor een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming voor het onderdeel soortenbescherming.

b) Belangenafweging

Omschrijving van het belang

We toetsen of de ruimtelijke ingreep nodig is op grond van een erkend belang zoals is vastgelegd in de Wet natuurbescherming.

Voor de gewone dwergvleermuis en steenmarter heeft u de ontheffing aangevraagd op grond van het belang genoemd in artikel 3.8, vijfde lid, onder b, aanhef en onder 3, van de Wet natuurbescherming: "In het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten". In de aanvraag heeft u het belang van de ruimtelijke ingreep onderbouwd.

"De dwingende reden van groot openbaar belang is met name gelegen in de grote behoefte aan woningen in de gemeente Rhenen. Dat staat in de Woonvisie uit 2018 en de actualisatie daarvan uit 2021. De actualisatie kan worden gezien als een oplegnotitie, want de Woonvisie blijft vigerend. Beide documenten zijn online te raadplegen via: <https://www.rhenen.nl/info-over-de-gemeente/projecten-in-rhenen/woonvisie-kiezen-voor-rhenen>.

Met de actualisatie van de woonvisie is de jaarlijkse opgave van de te bouwen woningen verhoogd en het is een belangrijk doel om op tijd de benodigde aantallen woningen te realiseren. In Rhenen is er erg weinig ruimte voor uitbreiding. Het Dorpshuis is leeg komen te staan doordat er elders in Elst een multifunctioneel gebouw is gerealiseerd. Gezien de grote behoefte aan woningen is het belangrijk dat op dit perceel woningen gerealiseerd gaan worden.

Daarnaast geeft de slechte staat waarin het pand verkeert urgentie om de woningen te gaan realiseren. De bestaande bebouwing staat sinds circa 2013 (deels) leeg. Er mist een groot aantal dakpannen en het daklood is op verschillende plaatsen verdwenen. De aanwezige gootbetimmering en de kozijnen zijn op meerdere plaatsen en over grotere lengtes doorgerot. Vanwege het ontbreken van dakpannen is op diverse plaatsen op de zolder sprake van inwatering. Hierdoor is bij de houten dakconstructie ook sprake van houtrot. De slechte conditie waarin de bebouwing verkeert, leidt, in combinatie met de langdurige leegstand, tot een gevaar voor de openbare veiligheid. Er is in het verleden meerdere malen sprake geweest van vandalisme en (poging tot) inbraak. Er bestaat een reëel risico op brandstichting. De ramen zijn dichtgetimmerd en in het pand is een beveiligingssysteem geïnstalleerd om insluiping tegen te gaan. Om het Dorpshuis staan hekken tegen diefstal (bijv. koper/lood van het dak) en omdat dakpannen en losse loodslabben bij harde wind gevaar kunnen opleveren. Daarnaast zijn door het vrijwel volledig ontbreken van isolatie en de aanwezigheid van meerdere lekkages, vocht- en schimmelproblemen ontstaan die gezondheidsrisico's met zich meebrengen. Bewoning van de bebouwing is in de huidige situatie niet mogelijk. Met de sloop en de nieuwbouw komt hier een duurzame oplossing voor."

Woningtekort in provincie Utrecht

In een groot deel van Nederland, waaronder de provincie Utrecht, is een groot tekort aan woningen. Dit treft voornamelijk huishoudens met een laag inkomen en huishoudens met een middeninkomen. De provincie Utrecht heeft de ambitie om door middel van regionale programma's geschikte locaties te selecteren voor woningbouw. Dit doet zij samen met gemeenten, corporaties en marktpartijen. Deze ambitie vindt u in het Programma Versnelling Woningbouw 2021 - 2024 (publicatie najaar 2020) en in het Provinciaal Programma Wonen en Werken 2021 (publicatie van 5 oktober 2021). Beide publicaties vindt u op provincie-utrecht.nl. In het Provinciaal Programma Wonen en Werken 2021 is aangegeven op welke manier en op basis van de Planmonitor Wonen de regionale programma's opgesteld, gemonitord, geëvalueerd en geactualiseerd worden.

Beoordeling van het aangeven belang

Uit uw onderbouwing en de aangeleverde stukken zoals de bovengenoemde Woonvisie blijkt dat er binnen de gemeente een behoefte is aan het uitbreiden van de hoeveelheid beschikbare woningen. Tevens is aangetoond dat de aanwezige bebouwing in verslechterde staat is en al jaren niet meer in gebruik wordt genomen. Met de voorgestelde werkwijze krijgt het plangebied een nieuwe maatschappelijke functie, in tegenstelling tot de huidige leegstand en verwaarloosde staat, die met tijd verder zal verslechteren. Hiermee heeft u de noodzaak voor een ontheffing voor gewone dwergvleermuis en steenmarter in dit kader voldoende aangetoond.

Conclusie belangenafweging

Hiermee is voldoende onderbouwd dat de ruimtelijke ingreep nodig is voor redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten. Dit betekent dat het wettelijk erkend belang van de ruimtelijke ingreep aangetoond is. Er wordt voldaan aan deze voorwaarde voor een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming voor het onderdeel soortenbescherming.

c) Ecologische beoordeling

Uitgevoerd onderzoek

U heeft het plangebied onderzocht of laten onderzoeken op de aanwezigheid van beschermde soorten. U heeft ook onderzocht of laten onderzoeken welk effect de ruimtelijke ingreep heeft op de aanwezige beschermde soorten.

Onderzoeksresultaten: aanwezige beschermde soorten

- Gewone dwergvleermuis

De gewone dwergvleermuis is aangetroffen binnen het plangebied. Er zijn twee paarterritoria waargenomen, deze bevinden zich aan de zuidwestzijde en zuidoostzijde van het pand. De invliegopeningen zijn onbekend, hierom wordt de gehele west- en oostgevel als paarterritorium aangeduid. Vorstvrije verblijfplaatsen kunnen eventueel ook als (tijdelijk) winterverblijf voor één of enkele dieren gebruikt worden. Hierdoor kan een individueel winterverblijf niet uitgesloten worden.

- Steenmarter

De steenmarter is aangetroffen binnen het plangebied. De exacte locatie is niet bekend. Door de waarnemingen van jonge steenmarters op en rondom het pand, wordt er aangenomen dat er op de zolder van het aanwezige dorpshuis een voortplantingsplaats van steenmarter aanwezig is.

Staat van instandhouding

- Gewone dwergvleermuis

De gewone dwergvleermuis is de meest algemeen voorkomende vleermuis in Nederland. De populatieomvang van de gewone dwergvleermuis wordt geschat op tussen de 300.000 tot 600.000 dieren¹. Over de periode 2015-2020 lijkt er een matige toename te zijn in het aantal waarnemingen van gewone dwergvleermuis, zie afbeelding. De populatietrend wordt op een toename van ongeveer 3% geschat². Bijna het gehele oppervlakte van Nederland kan worden gezien als verspreidingsgebied voor de gewone dwergvleermuis³. Wat betreft het leefgebied is de gewone dwergvleermuis afhankelijk van gebouwen met invliegopeningen (open spouwmuren) en voldoende voedselaanbod. In de periode 2008 tot 2018 is het aanbod van deze gebouwen min of meer gelijk gebleven. Vanwege de energietransitie, met name isolatiewerkzaamheden, wordt het leefgebied van de gewone dwergvleermuis bedreigd. We weten nog niet hoe groot dit negatieve effect zal zijn⁴. De landelijke staat van instandhouding wordt door Arcadis momenteel beoordeeld als ongunstig ontoereikend, maar gunstig indien genoeg mitigerende maatregelen worden genomen⁵. De zoogdiervereniging beoordeelt de staat van instandhouding als onbekend (laatste update 2018). Er zijn geen exacte gegevens over de regionale dan wel lokale staat van instandhouding en de trend daarvan. Er zijn dan ook geen aanwijzingen dat deze afwijken van het landelijke beeld. De soort kan als algemeen voorkomend worden beschouwd in en rondom het plangebied. De gewone dwergvleermuis is niet opgenomen op de Rode Lijst.

¹ Limpens, H.J.G.A. & J. Thissen, 2014. Vleermuizen. Pp 32-77. in: Ottburg, F.G.W.A. & C.A.M. van Swaay (red., 2014). Gunstige referentiewaarden voor populatieomvang en verspreidingsgebied van soorten van bijlage II, IV en V van de Habitatrichtlijn. Wageningen, Wettelijke Onderzoekstaken Natuur & Milieu, Wot-rapport 124. 269 blz.; 76 fig.; 12 tab.; diverse ref. <http://edepot.wur.nl/359115>.

² Jansen, E., M. Schillemans, V. Hommersen, E. Korsten, H. Limpens, M. van Oene, T van der Meij & J. van Zweden. NEM Vleermuis Transecttellingen. Telganger November 2021: 6-12.

³ NDFF verspreidingsatlas zoogdieren. Geraadpleegd op 9 augustus 2022, van: <https://www.verspreidingsatlas.nl/8496199>.

⁴ Reporting under Article 17 of the Habitats Directive, Annex B - Report format on the 'main results of the surveillance under Article 11' for Annex II, IV & V species 1309 – *Pipistrellus pipistrellus*. Geraadpleegd op 9 augustus 2022, van: https://cdr.eionet.europa.eu/Converters/run_conversion?file=nl/eu/art17/envxuhrwa/NL_species_reports-20190819.xml&conv=593&source=remote#1309.

⁵ Logemann D., Hollander J.W.D. & Goutbeek, A.B. 2016. DE STAAT VAN INSTANDHOUDING FACTSHEETS VOOR 25 SOORTEN IN GELDERLAND. Rapport voor provincie Gelderland met referentie 079761421 B en datum 16 mei 2018. Arcadis, Arnhem.

- **Steenmarter**

Het grootste deel van de Nederlandse populatie van de steenmarter bevindt zich in de oostelijke helft van Nederland. De soort wordt echter steeds vaker in het westen van het land waargenomen. De steenmarter is beoordeeld als een vrij zeldzame soort, waarvan de trend sinds 1950 stabiel of toegenomen is (www.verspreidingsatlas.nl). Er zijn geen exacte gegevens over de regionale dan wel lokale staat van instandhouding en de trend daarvan. Er zijn dan ook geen aanwijzingen dat deze afwijken van het landelijke beeld. De steenmarter wordt niet bedreigd en staat niet op de Rode Lijst in Nederland (Zoogdiervereniging). Binnen en in de directe omgeving van Elst zijn in de afgelopen 10 jaar vrijwel geen waarnemingen van steenmarter of andere soortgelijke marterachtigen geregistreerd, met uitzondering van de onderzoeksresultaten van Natuurkompas (NDFF en Waarneming.nl).

Effect van de ruimtelijke ingreep op de aanwezige beschermde soorten

Door de werkzaamheden zullen twee paarverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis en een voortplantingsplaats van de steenmarter vernield worden. Door de werkzaamheden worden tevens individuen van de gewone dwergvleermuis verstoord en in sommige gevallen mogelijk gedood door de verborgen leefwijze van de soort.

Mitigerende (verzachtende) en compenserende (vervangende) maatregelen

U heeft mitigerende en/of compenserende maatregelen voorgesteld om de negatieve ecologische effecten van de werkzaamheden te beperken. We gaan akkoord met de mitigerende en/of compenserende maatregelen die u voorgesteld heeft. Deze maatregelen staan in bijlage 2 van deze beschikking.

Monitoring van steenmarter

Om de effectiviteit van de maatregelen te waarborgen zal na voltooiing van de marterhopen het plangebied worden gemonitord tot aanwezigheid van steenmarter opnieuw is aangetoond. Deze monitoring geschiedt door het plaatsen van cameravallen tijdens de voortplantingsperiode of door het uitvoeren van sporenonderzoek. De monitoring zal worden voortgezet en herhaald totdat aanwezigheid van steenmarter is aangetoond. Ten behoeve van de monitoring zijn voorschriften 14 t/m 19 aanvullend opgenomen op bijlage 1.

Conclusie ecologische beoordeling

Onlangs dat er geen duidelijke inschatting beschikbaar is voor de huidige staat van instandhouding van gewone dwergvleermuis en steenmarter, wordt er door het nemen van mitigerende en compenserende maatregelen en de inrichting van het gebied na afloop van de werkzaamheden, geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de gewone dwergvleermuis en steenmarter in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan. Aanvullend zullen de maatregelen voor steenmarter worden gemonitord om de functionaliteit van de maatregelen te waarborgen. Er wordt voldaan aan deze voorwaarde voor een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming voor het onderdeel soortenbescherming.

2.5 Conclusie toetsing aan de ontheffingsvoorwaarden

U heeft voldaan aan alle drie de voorwaarden voor een ontheffing van de Wet natuurbescherming voor het onderdeel soortenbescherming. Daarom verlenen we u ontheffing als bedoeld in artikel 3.8, eerste lid van de Wet natuurbescherming.

Aan deze ontheffing van de Wet natuurbescherming hebben we voorschriften en mitigerende en/of compenserende maatregelen verbonden. Deze voorschriften (bijlage 1) en voorgeschreven maatregelen (bijlage 2) moeten samen nageleefd worden en maken integraal deel uit van deze ontheffing.

3. Aanvullende informatie

3.1 Inwerkingtreding van dit besluit en verzending van deze beschikking

Dit besluit treedt in werking vanaf het moment dat het aan u verzonden is.

De mededeling van dit besluit verschijnt binnen twee werkdagen na verzending ook op www.officielebekendmakingen.nl.

De provincie hecht veel waarde aan een goede samenwerking en bevordert dat de verschillende overheidsinstanties zo veel mogelijk gecoördineerd optreden. Informatie-uitwisseling is daarom belangrijk.

We verzenden deze beschikking aan de gemachtigde aanvrager (Natuurkompas) van de ontheffing en een afschrift van de beschikking aan:

- Gemeente Rhenen;
- Regionale Uitvoeringsdienst (RUD) Utrecht.

3.2 Bezwaar indienen

Belanghebbenden kunnen bij Gedeputeerde Staten van Utrecht bezwaar indienen tegen dit besluit binnen zes weken na de verzenddatum van deze beschikking.

De datum van ontvangst van het ondertekende bezwaarschrift bepaalt of het binnen deze termijn van zes weken valt. We raden u daarom aan zo snel mogelijk het bezwaarschrift in te dienen.

U kunt op de volgende manieren een bezwaarschrift indienen:

- Via het digitale formulier met DigiD- of eHerkenning-ondertekening of via de printversie van dit formulier. U vindt dit formulier op www.provincie-utrecht.nl (zoekterm "Bezwaar tegen beslissing provincie").
- Via een zelfgeschreven bezwaarschrift

Maakt u geen gebruik van het digitale formulier met DigiD- of eHerkenning-ondertekening, maar van de printversie van het formulier of van een zelfgeschreven bezwaarschrift? Onderteken deze dan met een "natte handtekening" en stuur het inclusief eventuele bijlagen per post naar:

Provincie Utrecht
t.a.v. de secretaris van de Awb-adviescommissie
Postbus 80300
3508 TH Utrecht

Aan de behandeling van een bezwaarschrift zijn geen kosten verbonden.

Let op: het indienen van een bezwaarschrift stelt de inwerkingtreding van het besluit niet uit. Vindt u het belangrijk dat een rechter met spoed kijkt naar de werking van het besluit, voordat Gedeputeerde Staten van Utrecht een beslissing nemen op uw bezwaarschrift? Dan heeft u de mogelijkheid om een voorlopige voorziening aan te vragen bij de rechtbank.

Een voorlopige voorziening is een apart proces, naast de bezwaarprocedure. Het is een speciale maatregel zolang het bezwaar nog in behandeling is. De voorzieningenrechter kijkt in dat geval of er een spoedeisend belang is en komt met een uitspraak of de werkzaamheden op basis van het besluit wel of niet mogen starten of doorgaan.

U moet op het moment dat u een voorlopige voorziening aanvraagt al wel een bezwaarschrift ingediend hebben.

Het verzoek om een voorlopige voorziening stuurt u naar:
Voorzieningenrechter van de Rechtbank Midden-Nederland
Sector bestuursrecht
Postbus 16005
3500 DA Utrecht

3.3 Andere ontheffingen, vergunningen of toestemmingen

Het kan zijn dat u voor uw project ook andere ontheffingen, vergunningen of toestemmingen nodig heeft op grond van andere wetten of verordeningen. (indien van toepassing: Bijvoorbeeld wanneer een gebied beschermd is op basis van een bestemmingsplan/omgevingsplan of de Algemene plaatselijke verordening. We raden u dan ook aan om hierover zo snel mogelijk contact op te nemen met de gemeente waarin het plangebied ligt. Heeft u vanuit het bestemmingsplan/omgevingsplan of de Algemene plaatselijke verordening toestemming nodig voor de ruimtelijke ingreep? Dan kunt u pas beginnen met het uitvoeren van de werkzaamheden als u alle toestemmingen ontvangen heeft. (vul dit eventueel aan met vergunningen, ontheffingen of toestemmingen waarmee de aanvrager in dit specifieke geval rekening moet houden)) Neem voor meer informatie hierover contact op met uw gemeente en/of regionale uitvoeringsdienst.

Heeft u een vraag over dit besluit? Neem dan contact op met het Servicebureau Domein Landelijke Leefomgeving via servicebureau@provincie-utrecht.nl en 030 258 91 11.

Wanneer u contact opneemt, geef dan het zaaknummer van de aanvraag door (dit zaaknummer vindt u bovenaan deze beschikking). Dan kunnen we u zo snel mogelijk helpen.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Utrecht,
namens hen,

Teamleider Vergunningverlening Natuur en Landschap
Domein Landelijke Leefomgeving

Bijlage 1: Voorschriften bij de ontheffing

We hebben aan deze ontheffing de volgende voorschriften verbonden:

1.1 Algemeen

1. We verlenen de ontheffing alleen voor de soorten en verboden handelingen die in dit besluit genoemd zijn.
2. Deze ontheffing geldt alleen voor de werkzaamheden die conform de aanvraag uitgevoerd worden, voor zover in deze ontheffing zelf niet anders aangegeven is.
3. Worden er bij de uitvoering van de werkzaamheden andere beschermde soorten aangetroffen? Of zijn er andere verboden handelingen noodzakelijk? Dan moet de ontheffinghouder direct contact opnemen met het servicebureau van de provincie Utrecht (servicebureau@provincie-utrecht.nl of Archimedeslaan 6, postbus 80300, 3508 TH te Utrecht).
4. Deze ontheffing kan alleen gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of haar rechtsoptvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsoptvolgers blijven daarbij verantwoordelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.

1.2 Voorafgaand aan de werkzaamheden

5. De ontheffinghouder moet een ecologisch werkprotocol opstellen met daarin minstens de voorschriften uit deze ontheffing. Het ecologisch werkprotocol moet daarnaast de volgende aspecten bevatten:
 - a. Omschrijving van het plangebied (inclusief kaart);
 - b. Activiteiten/werkzaamheden die uitgevoerd worden (inclusief planning);
 - c. Maatregelen die getroffen zijn/worden (locatie op kaart en datum/tijd);
 - d. Informatie en contactgegevens van de begeleidende ecoloog;
 - e. Een overzicht van de activiteiten die door de ecoloog begeleid zijn/worden;
 - f. De manier waarop omgegaan is/wordt met onverwacht aangetroffen (beschermde) soorten binnen het plangebied.
6. De ontheffinghouder moet minimaal twee weken voor de start van de werkzaamheden die invloed hebben op de beschermde soorten het meldingsformulier 'Start werkzaamheden soortenbescherming' volledig invullen en indienen. U vindt dit formulier op www.rudutrecht.nl. Bij de melding moet u het ecologisch werkprotocol bijvoegen.

(indien relevant aanvullen met het volgende:)

Is het voor dit specifieke project niet mogelijk om de werkzaamheden twee weken voor de start te melden? Dan moet u contact opnemen met de Regionale Uitvoeringsdienst Utrecht (RUD) via handhaving-wnb@rudutrecht.nl of 030 702 33 00.

1.3 Tijdens de werkzaamheden

7. De werkzaamheden en de in deze bijlage genoemde voorschriften moeten worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige op het gebied van de soorten waarvoor ontheffing verleend is. We sluiten voor de deskundigheidseisen aan bij de eisen die de RVO hieraan stelt. De ecologische deskundige moet in ieder geval aanwezig zijn in het plangebied bij de start van de werkzaamheden, voor zover deze invloed hebben op een beschermde soort.
8. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden moet een afschrift van deze ontheffing op de locatie van de werkzaamheden aanwezig zijn en op verzoek getoond worden aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.
9. Tijdens de werkzaamheden moet een logboek bijgehouden worden. In het logboek worden de gemaakte ecologische keuzes vastgelegd, zoals het goedkeuren/vrijgeven door een deskundige, afwijkingen van het

ecologisch werkprotocol (indien goedgekeurd door het bevoegd gezag) en gekozen mitigerende en/of compenserende maatregelen en de locatie daarvan. In het logboek worden in ieder geval de relevante resultaten geregistreerd van de uitgevoerde handelingen die omschreven zijn in de voorschriften bij dit besluit (bijlage 1 van deze beschikking).

10. De voorgeschreven mitigerende en/of compenserende maatregelen in bijlage 2 van deze beschikking moeten opgevolgd worden.
11. Het ongeschikt maken van de vaste rust- en verblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis en steenmarter dient uitgevoerd te worden in de actieve periode en buiten de kwetsbare perioden. Voor de gewone dwergvleermuis betreft dit de paarperiode en winterperiode (globaal tussen 15 augustus en 15 oktober en tussen 15 november en 1 april) en voor de steenmarter betreft dit de voortplantingsperiode (globaal tussen 15 februari en 1 augustus).
12. Het ongeschikt maken van de vaste rust- en verblijfplaats van steenmarter dient plaats te vinden nadat de permanente alternatieve verblijfplaatsen (marterhopen) zijn gerealiseerd.
13. De alternatieve verblijfplaatsen voor steenmarter dienen te worden behouden tenzij deze langdurig niet meer in gebruik is genomen (geen gebruik gedurende 12 maanden vanaf eerdere bewoning).

Monitoringsonderzoek

14. De voorgeschreven compenserende maatregelen in bijlage 2 van deze beschikking moeten opgevolgd worden. Om te bepalen of soortgerichte beschermingsmaatregelen voldoende effectief zijn, moeten deze worden gemonitord. Er moet monitoring plaatsvinden op de functionaliteit van de voortplantingsplaats van de steenmarter.
15. Het monitoringsonderzoek moet minimaal worden gericht op de volgende onderzoeksvragen:
 - a. of de steenmarter gebruik maakt van de aangeboden permanente alternatieve verblijfplaatsen
 - b. met welke aantallen van de soort hiervan gebruik wordt gemaakt
16. Het monitoringsonderzoek moet worden uitgevoerd volgens het op dat moment geldende Soorteninventarisatieprotocol voor steenmarter of volgens anderszits geaccepteerde werkwijzen (voor steenmarter: cameravallen en sporenonderzoek).
17. Het monitoringsonderzoek start tijdens de eerstvolgende voortplantingsperiode van de steenmarter nadat de permanente alternatieve verblijfplaatsen gerealiseerd zijn. Vervolgens moet het monitoringsonderzoek jaarlijks worden uitgevoerd totdat de aanwezigheid van steenmarter is aangetoond. Volgens de aangeleverde planning van het project betekent dit dat de monitoring plaatsvindt vanaf 2024.
18. De monitoringsrapportage moet minimaal de volgende onderdelen bevatten:
 - a. Onderzoeksgegevens (data, tijdstippen, weersomstandigheden en onderzoeksmethode)
 - b. Beschrijving van de onderzochte maatregelen (datum van realiseren, beschrijving van locatie en directe omgeving, foto's van de maatregelen en locaties van de maatregelen op kaart of luchtfoto, technische beschrijving van de maatregelen, zoals: (constructie)tekeningen, afmetingen, aantal, materiaal, etc.)
 - c. Onderzoeksresultaten (vastgestelde soort en aantallen individuen)
 - d. Conclusie waaruit blijkt in hoeverre de maatregelen functioneren voor dezelfde soort, dezelfde functie en dezelfde aantallen individuen als in de oorspronkelijke situatie (voordat de werkzaamheden werden uitgevoerd).
19. De monitoringsrapportage moet uiterlijk op 15 september van elk jaar waarin de monitoring is uitgevoerd worden verstuurd aan de RUD Utrecht via handhaving-wnb@rudutrecht.nl. Vermeld hierbij het zaaknummer van de ontheffing en de locatie.

De monitoringsresultaten kunnen gevolgen hebben voor de verplichtingen die zijn verbonden aan de ontheffing:

- Als voor het einde van de monitoringsperiode blijkt dat door de maatregelen de gewenste effecten behaald zijn, kan de provincie Utrecht besluiten dat eerder gestopt mag worden met de monitoring.
- Als blijkt dat de maatregelen niet de gewenste effecten hebben gehad, kan de provincie Utrecht extra maatregelen opleggen, tenzij de maatregelen in een andere, vergelijkbare zaak inmiddels bewezen effectief zijn gebleken.

1.4 Na afloop van de werkzaamheden

20. Na afronding van de werkzaamheden moet de ontheffinghouder het meldingsformulier 'Einde werkzaamheden soortenbescherming' volledig invullen en indienen. U vindt dit formulier op www.rudutrecht.nl. Bij de melding moet u het ecologisch werkprotocol zoals omschreven in deze voorschriften bijvoegen.

Bijlage 2: Voorgeschreven maatregelen

Gewone dwergvleermuis

Bron: Brief 'Vleermuiscompensatie aan de Rijksstraatweg te Elst' van 22 februari 2021

6.1.1 Mitigerende maatregelen

De negatieve effecten op de gewone dwergvleermuis kunnen voor een deel worden ondervangen met mitigerende maatregelen. Voorgesteld wordt om de volgende mitigerende maatregelen te treffen:

- I. Aanbieden van alternatieve, tijdelijke, verblijfplaatsen.
- II. Werken buiten de paarperiode (dus buiten de periode van 15 augustus tot 15 oktober) en buiten de overwinteringsperiode (welke loopt van 15 november tot 1 april) van de gewone dwergvleermuis.
- III. Ongeschikt maken van de bebouwing door voorafgaand aan de werkzaamheden dakpannen, daklood en gevel- en gootbetimmering te verwijderen.
- IV. Niet plaatsen of beperken van kunstverlichting tijdens de werkzaamheden

I. Plaatsen van alternatieve, tijdelijke verblijfplaatsen.

Ter tijdelijke compensatie van de twee paarterritoria moeten per paarverblijf minimaal vier tijdelijke kasten geplaatst worden in de directe omgeving (binnen een straal van 200 meter) van de bestaande verblijfplaatsen. Op 12 februari 2021 zijn in de directe omgeving acht kasten van het type VK MP 04 van Vivarapro geplaatst. De kasten bevinden zich allen binnen 200 meter afstand van de bestaande verblijfplaatsen (zie ook tabel 6.1). Met de tijdige plaatsing van deze kasten is ook voldaan aan de gewenningstijd van 6 maanden voorafgaand aan het eerstvolgende paarseizoen.

Tabel 6.1: Overzicht van de adressen waar de vleermuiskasten geplaatst worden.

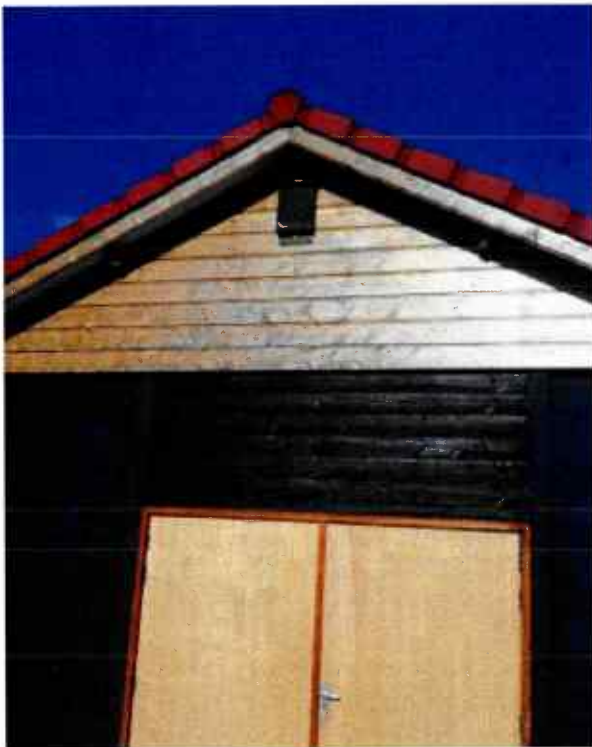
Nr.	Adres	Locatie
1	Rijksstraatweg 161	Op de zuidelijke gevel van de schuur, in een door bomen en struiken afgeschermd deel van het perceel
2	Rijksstraatweg 177	Op de zuidelijke gevel van een bijgebouw. Hoewel naast een raam geplaatst, is er geen sprake van lichthinder daar het pand in de avond- en nachtelijke uren niet in gebruik is.
3	Rijksstraatweg 186	Op de westelijke gevel van de woning, hoog boven de voordeur.
4	Rijksstraatweg 164B	Aan de oostelijke zijde van een poer van een schutting, boven een oprit naar een ondergrondse garage. Doordat de oprit hier sterk naar beneden loopt, is er sprake van minimaal 3 meter vrije valruimte.
5	Rijksstraatweg 165	Aan de zuidgevel van een schuur achter de woning.
6	Rijksstraatweg 158	In de nok van de oostelijke gevel van een schuurtje.
7	Rijksstraatweg 162	Aan de zuidgevel van een garage. Hoewel boven een raam geplaatst, geldt hiervoor dat er geen sprake is verlichting in de avond- en nachtelijke uren.
8	Rijksstraatweg 163	Op de zuidgevel van een bijgebouw. Hoewel boven een raam geplaatst, geldt hiervoor dat er geen sprake is verlichting in de avond- en nachtelijke uren.

II. Werken buiten de paar- en overwinteringsperiode

Voor de gewone dwergvleermuis geldt dat deze in de periode van globaal 15 augustus tot 15 oktober bezig is met de voortplanting. Om deze voortplantingsperiode niet te verstoren en te onderbreken moet er buiten deze periode gewerkt worden. Daarnaast moet buiten de overwinteringsperiode, welke grofweg loopt van 15 november tot 1 april, worden gewerkt, tenzij de bebouwing vooraf ongeschikt gemaakt is voor vleermuizen (zie ook de volgende paragraaf).

Bijlage 1. Foto's van de plaatsing van de kasten. De foto's corresponderen met de nummers 1 t/m 8 van tabel 1, van linksboven naar rechtsonder gezien.

III. Ongeschikt maken van de verblijfplaatsen

Voorafgaand aan sloop van het grootste deel van het Dorpshuis, moet deze ongeschikt gemaakt worden voor de gewone dwergvleermuis. Dit kan door het verwijderen van dakpannen, resterend daklood en de aanwezige gevel- en gootbetimmering. Hierdoor zijn er niet langer beschutte en geschikte wegkruipplaatsen voor de soort aanwezig en wordt voorkomen dat dieren worden gedood tijdens de werkzaamheden.

IV. Geen kunstverlichting

Door tijdens het vleermuisactieve seizoen (grootweg van april t/m oktober) geen felle verlichting op het terrein te laten branden na zonsondergang wordt ook verstoring van foeragerende dieren voorkomen. Indien verlichting toch noodzakelijk is, kan worden gedacht aan het plaatsen van vleermuisvriendelijke verlichting. Dit omhelst lampen met naar beneden gerichte en niet verstrooiende armaturen om verspreiding van licht naar de omgeving te voorkomen, geplaatst op relatief korte palen en met amberkleurige verlichting.

6.1.2 Compenserende maatregelen

Voor de overtreding van art. 3.5, lid 4, van de Wnb is geen mitigatie mogelijk. Hiervoor moet een compenserende maatregel getroffen worden. Deze maatregel bestaat uit:

- Het aanbieden van vier permanente alternatieve verblijfplaatsen per verblijfplaats die verloren gaat.

Voor elke verblijfplaats die verloren gaat dienen er minimaal vier alternatieve verblijfplaatsen te worden gerealiseerd. De nieuwe verblijfplaatsen moeten voldoen aan de eisen zoals opgenomen in het Kennisdocument Gewone dwergvleermuis (BIJ12, 2017c). Voor de vervangende verblijfplaatsen is het van belang dat deze:

- binnen het kerngebied van de groep, en dan bij voorkeur zo dicht mogelijk maar altijd binnen 100 á 200 meter van de oorspronkelijke verblijfplaats, worden geplaatst en dit buiten de invloedssfeer van de activiteiten,
- een locatie hebben die gelijk is aan of beter van kwaliteit is dan de oorspronkelijke situatie wat betreft hoogte (bij voorkeur op minimaal 3 meter hoogte), aanliegroute en vrije vliegruimte en de locatie is vrij van kunstlicht, vrij van verstoring en buiten bereik van predatoren,
- als het permanente voorzieningen zijn, zich allen inwendig in het gebouw bevinden of als een combinatie van inwendig en uitwendig. Zo mogelijk worden ze geïntegreerd in het bouwplan opgenomen. Uitwendige vleermuiskasten zijn niet geschikt als permanente vervanging.
- Bij voorkeur komt de oorspronkelijke verblijfplaats weer beschikbaar na de renovatie- of restauratiewerkzaamheden.
- vervangende voorzieningen voor zomerverblijfplaatsen zonder kraamfunctie van < 10 dieren mogen zich ook allen uitwendig aan het gebouw bevinden,
- verschillende microklimaten aanbieden (clustering met verschillende richtingen). Veel van in de handel aangeboden inmetselekasten zijn te klein om in variatie aan microklimaten te voldoen en vaak ook te klein om grotere groepen te huisvesten.
- een vergelijkbare spreiding in het gebouw hebben als de oorspronkelijke verblijfplaatsen, zoveel mogelijk dezelfde eigenschappen hebben als de oorspronkelijke verblijfplaatsen, zoals zijn van een met de oorspronkelijke verblijfplaats vergelijkbare materiaalsoort en volume, met een vergelijkbare bufferwaarde wat betreft opwarmen en afkoelen,
- als het tijdelijke voorzieningen zijn, bij voorkeur aan gebouwen geplaatst worden, bij uitzondering aan bomen (paarverblijfplaatsen) en kunnen de vorm hebben van bij voorkeur meerlaagse platte vleermuiskasten of plaatvormige voorzieningen

Om hieraan te voldoen worden in de zuidelijke en westelijke gevels van de nieuwbouw in totaal acht combinaties van de vleermuiskasten van het type IB VL 07 en IB VL 08 van Vivarapro opgenomen. De stenen worden in de lengte geschakeld, waardoor er sprake is van een grotere temperatuurgradiënt. Deze verblijfplaatsen dienen minimaal 6 maanden voorafgaand aan de start van het paarseizoen aanwezig te zijn. De tijdelijke kasten mogen pas worden verwijderd nadat de gewenningstermijn van de permanente kasten is doorlopen. De nieuwe locaties moeten zodanig gekozen worden dat zij vrij zijn van obstakels, kunstlicht en zich buiten bereik van predatoren bevinden. Ook moeten deze qua locatie vergelijkbaar zijn met de huidige locatie. Door de vleermuiskasten op verschillende punten in de west- en zuidgevel te plaatsen wordt er een spreiding in locatie en daarmee ook microklimaten geboden.

Steenmarter

Bron: 'Activiteitenplan voor de gewone dwergvleermuis en steenmarter' van 29 juni 2022.

6.2.1 Mitigerende maatregelen

De negatieve effecten op de steenmarter kunnen voor een deel worden ondervangen met mitigerende maatregelen. Voorgesteld wordt om de volgende mitigerende maatregelen te treffen:

- V. Werken buiten de kwetsbare voortplantingsperiode van de steenmarter (dus buiten de periode van maart tot en met augustus).
- VI. Ongeschikt maken van het Dorpshuis voorafgaand aan de renovatiewerkzaamheden door deuren te verwijderen en vervolgens langzaam het dak te verwijderen.

V. *Werken buiten de kwetsbare voortplantingsperiode*

De voortplantingsperiode van de steenmarter loopt van maart tot augustus. Om te voorkomen dat de moeder eventuele niet-zelfstandige jongen voortijdig in de steek laat, moet de bebouwing buiten de voortplantingsperiode ongeschikt gemaakt worden. Wanneer het pand volledig ongeschikt gemaakt is voor de steenmarter, kan wel binnen de voortplantingsperiode van de steenmarter gewerkt worden.

VI. *Ongeschikt maken van de bebouwing*

Voorafgaand aan de sloop van de bebouwing moet deze ongeschikt gemaakt worden voor de steenmarter. Dit gebeurt door alle deuren en raampartijen te verwijderen (evt. uitgezonderd de raampartijen in de monumentale gevel). Dit biedt eventueel in de bebouwing verblijvende steenmarters de kans om de bebouwing snel te verlaten. Aanvullend wordt de dakbedekking verwijderd. Ook worden de systeemplafonds, andere dekking biedende beplating en overig losliggend plaatmateriaal verwijderd.

6.2.2 Compenserende maatregelen

Voor de overtreding van art. 3.10, lid 1b, van de Wnb is geen mitigatie mogelijk. Hiervoor moet een compenserende maatregel getroffen worden. Deze maatregel bestaat uit:

- Het aanbieden van twee permanente alternatieve verblijfplaatsen.

Voor de steenmarter worden twee martertakkenhopen gerealiseerd. De martertakkenhopen dienen droog en vrij van tocht te zijn. Het moet bestaan uit natuurlijk materiaal, zoals blad, stro en dergelijke. De takkenhoop heeft een basis die bestaat uit negen stoeptegels als vloer, bakstenen muurtjes van twee tot drie bakstenen hoog en een plafond van wederom negen stoeptegels. Deze opbouw kan eventueel worden vervangen door een houten pallet. Daarbovenop komt een laag van minimaal een halve tot één meter snoeiafval. Er moeten minimaal twee in- en uitgangen in de muren worden aangebracht (Kaper & Muskens, 2006). De takkenhopen moeten minimaal drie maanden voorafgaand aan de sloopwerkzaamheden zijn gerealiseerd. Op deze manier wordt de steenmarter voldoende tijd geboden om de alternatieve verblijfplaatsen te ontdekken en te inspecteren. De afmetingen van de takkenhopen bedragen drie bij drie bij één meter (lengte x breedte x hoogte). Deze steenmarterhopen dienen minimaal 10 jaar in stand gehouden te worden. Dat houdt in dat er mogelijk jaarlijks aanvullend een aantal takken opgebracht dient te worden. Het onderhoud aan de takkenhoop dient uiteraard buiten de kwetsbare periode (dus buiten de periode van maart tot augustus) plaats te vinden.

Afbeelding 6.1: Voorbeeld van een martertakkenhoop. Bron: Kaper & Muskens, 2006.

In afbeelding 6.2 zijn de voorgenomen locaties voor de steenmarterhoppen weergegeven.

Afbeelding 6.2: De beoogde locaties van de marterhoppen. Bron: PDOK, 2022. Bewerking: Natuurkompas, 2022.

Bijlage 3: Locatie plangebied

Afbeelding 2.1: Boven: Globale ligging van het plangebied met in rood de plangebiedsgrenzen. Onder: Topografische kaart met ligging van het plangebied (rood omlijnd). Bron: PDOK, 2020. Bewerking: Natuurkompas, 2020.

Bijlage 4: Locatie aangetroffen verblijfplaatsen gewone dwergvleermuis

Afbeelding 6.1: Locaties van de paarterritoria van de gewone dwergvleermuis (rode ellipsen). Bron: PDOK. Bewerking: Natuurkompas, 2020.